

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[росіяни за час повномасштабного вторгнення зруйнували понад 220 українських бібліотек](#)

[До Всесвітнього дня архітектури: модерні архітектурні пам'ятки України, які зруйнувала росія. – Євгенія Назарова](#)

[росіяни дозволили «реставрацію» культурних об'єктів на ТОТ фірмам без ліцензій](#)

[росіяни знищили останній український мурал у Маріуполі](#)

[«Це для України остання війна. Ми переможемо». Ірма Вітовська про російськомовних українців, «хайп на війні», театр і кіно. – Галина Терещук](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[«Киянам слід утікати від вбивчої радіації, а вагітним жінкам – від мобілізації». Огляд російської дезінформації за 18–24 вересня 2023 року. – Орест Сливенко](#)

Медіа

[NGL.media: МКІП витратило понад 60 млн грн лише за чотири місяці на нове англomовне медіа The Gaze. – Валерія Буняк](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[У Кропивницькому перейменували 11 вулиць та провулків](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[Дмитро Мазуряк організовує тур для любителів фанку \(і не тільки\). Розповідаємо, що відомо про «Онлі фанк» та як долучитися. – Яна Ільків](#)

[Єдиноріг на гербі, оригінальні креслення і два піаніно у вітальні. Як архітектори-реставратори відновлюють палац на Черкащині. – Олеся Богдан](#)

[На Рівненщині визначили найкращого літератора року](#)

Креативні індустрії

[Україна завоювала Срібного Дельфіна в Каннах. – Мар'я Гриневич](#)

Благодійність. Меценатство

[У Мистецькому арсеналі проведуть акцію, щоб зібрати \\$10 мільйонів для ЗСУ](#)

[Українські художники запустили спільний збір на допомогу військовим, у межах якого розігрують 10 картин](#)

Фестивалі

[У Житомирі проходить міжнародний фестиваль «Дні польської культури»](#)

Театр

[В Україні заснували Премію імені журналіста і театального критика Олега Вергеліса. – Валерія Буняк](#)

[Український true crime, балет про дискримінацію і Кіт у чоботях. Театральні прем'єри жовтня. – Вікторія Кудряшова](#)

[Уляна Мороз: «Театри – не конкуренти, ми всі розвиваємо культуру». – Анаїд Агаджанова](#)

[Лесь Курбас, який отримує «Оскара»: харківська режисерка поставить п'єсу Сергія Жадана. – Юлія Кузьменко](#)

Хореографічне мистецтво

[«Київ Модерн-балет» за підтримки УКФ готує прем'єру балету «ДискриміНАЦІЯ»](#)

Музика

[У Львові вперше виконають твори переможців Другого конкурсу імені Скорика. – К.С.](#)

[У Києві та Кракові з нагоди 30-річчя партнерської співпраці стартував музичний перформанс](#)

[«Як тебе не любити, Києве мій»: слухаємо релізи останнього тижня вересня. – Яна Ільків](#)

[Нова українська музика: O.Torvald, Krutъ, Lucas Bird. – Макс Чухліб](#)

Візуальні мистецтва

[Фотовиставка «Київ – незламне серце Європи» експонується в Единбурзькому музеї](#)

[Українська художниця створила проєкт про важливість українського зерна. – К.С.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Тріумф «Памфіра», нагорода для Іздрика та «Путлер капут»: хто отримав «Золоту дзигу» за 2023 рік. – Марія Кабацій](#)

[Документальний фільм Суспільного «Капелани. Віра на війні» здобув перемогу на телефестивалі «Серце Європи»](#)

[Мультфільм «Мавка. Лісова пісня» здобув статуетку Muzvar Awards. – Валерія Буняк](#)

[Кінофестиваль «Молодість»: оголосили цьогорічний повнометражний міжнародний конкурс. – Ропасева Жанна](#)

[Фільм «Звідки куди» відібрали для участі в Міжнародному фестивалі документального кіно в Амстердамі](#)

[Дев'яносто хвилин військового просвітництва. – Андрій Кокотюха](#)

[У МВС презентували три короткометражні фільми про бійців «Гвардії наступу»](#)

[2 жовтня на каналі «2+2» – прем'єра документального фільму «Володарі неба» про українських військових льотчиків. – Марина Баранівська](#)

[Українсько-французька історична драма ШТТЛ вийде в прокат 26 жовтня](#)

[росія мстилася поліклініці «Калібром»: «Вавилон 13» зняли документальний фільм про Баштанку. – Антон Григоров](#)

[Роздуми напередодні з'їзду Національної спілки кінематографістів. – Семен Случевський](#)

[«Якщо нічого терміново не міняти у кіноосвіті, та й взагалі у культурі – буде біда». Розмова з кінорежисером Сергієм Буковським. – Світлана Григоренко](#)

Аматорство

[У Києві нагородили переможців конкурсу есе та малюнків «Я маю право на життя»](#)

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

[У Львові надрукували понад 600 книжок шрифтом Брайля](#)

Просвітництво

[На «1+1 Україна» стартує історичний блог Акіма Галімова «Реальна історія»](#)

[В Івано-Франківську готують театралізовані екскурсії «Шляхами підпілля ОУН»](#)

Література. Книговидання

[LvivBookForum: більше дискусій, розмов, зустрічей, менше торгівлі. Форум видавців шукає новий формат. – Галина Терещук](#)

[На міжнародному книжковому ярмарку у Гетеборзі працює український стенд](#)

[Українці за 3 тижні розкупили весь наклад щоденника Володимира Вакуленка, якого вбили військові РФ. – Юлія Кузьменко](#)

Музейна справа

[У Національному музеї історії України у Другій світовій війні відкрилася виставка «Сталеві титани Бахмута»](#)

Охорона культурної спадщини

[У Києві почали реставрувати фрески бойчуків 1920–30 років. – Юлія Кузьменко](#)

[У Києві досі не розпочали реставрацію костелу Святого Миколая, який палав 2](#)

[роки тому. – «РБК-Україна»](#)

Бібліотечна справа. Читання

[Рівненську обласну бібліотеку визнали найкращою в Україні](#)

[Незламні бібліотеки і синергія перемоги: як святкують День бібліотек в умовах війни. – Олеся Бойко](#)

[У Києві відчинилася книгарня RID. – Олеся Бойко](#)

[У селах України працює лише дві книгарні – УІК. – Олеся Бойко](#)

[Діти вже не читають російською: історія бібліотекарки, яка рятувала книги в окупованому селі на Харківщині. – Сергій Горбатенко](#)

Релігія

[У Раді зібрали понад 180 підписів під зверненням до Стефанчука щодо заборони УПЦ МП. – Іванна Капустянська](#)

Зміни релігійних юрисдикцій

[У Луцьку релігійна громада, настоятеля якої засудив архиєрей, вийшла з УПЦ МП](#)

[На Буковині ще одна релігійна громада перейшла до ПЦУ](#)

Культура національних меншин. Закордонні українці

[Світова федерація українських жіночих організацій проведе XII Конгрес і відзначить 75-літній ювілей](#)

Міжнародне співробітництво

[У Мелітополя з'явилося місто-побратим у Фінляндії](#)

Підтримка України у світі

[Польський митець представив інсталяцію, якою розповідає про війну в Україні](#)

[«Перші дні»: у Фінляндії покажуть мінісеріал про життя українців на початку повномасштабного вторгнення рф. – Yle](#)

[«„Азов” розстрілює цивільних на вулицях»: росіяни спотворили озвучку американського серіалу](#)

[ЦНС: росіяни планують відкрити масштабну пропагандистську виставку, яка «легалізуватиме» окупацію. – Валерія Буняк](#)

Загальні питання

росіяни за час повномасштабного вторгнення зруйнували понад 220 українських бібліотек

російська окупаційна армія за час повномасштабного вторгнення повністю зруйнувала в Україні понад 220 бібліотек. Про це 30 вересня повідомив Уповноважений Верховної Ради з прав людини Д. Лубінець. Крім того, росіяни пошкодили близько 400 бібліотек та знищили майже 200 мільйонів примірників книжкового фонду. Докладніше:

<https://espreso.tv/rosiyani-za-chas-povnomasshtabnogo-vtorgnennya-zruynuvali-ponad-220-ukrainskikh-bibliotek>

До Всесвітнього дня архітектури: модерні архітектурні пам'ятки України, які зруйнувала росія. – Євгенія Назарова

Під російські обстріли потрапляють і пам'ятки архітектурного модернізму другої половини XX сторіччя. Саме такі об'єкти на півдні і сході країни запорізькі історики об'єднали у проєкт Fragile Heritage («Крихка спадщина»). Проєкт ставить собі за мету зберегти інформацію про пам'ятки, які через свій відносно молодий вік є малодослідженими, але вже знищені або суттєво пошкоджені російськими обстрілами. Учасниками проєкту стали представники департаменту культури і туризму Запорізької міської ради, Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки імені Заболотного та німецького Баугауз-Інституту історії та теорії архітектури і планування. На тлі руйнування пам'яток модернізму дослідники зазначають, що переосмислення відповідної архітектурної спадщини є важливим не лише для істориків. Воно є необхідним для їхнього відновлення, а головне – для подальшої успішної реінтеграції деокупованих територій України. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/arkhitektturni-pamyatky-ukrayiny-viyna/32616245.html>

росіяни дозволили «реставрацію» культурних об'єктів на ТОТ фірмам без ліцензій

мінкульт рф дозволив «реставрацію» культурних та історичних об'єктів на тимчасово окупованих територіях України фірмам без відповідних ліцензій, повідомляє Центр нацспротиву. Водночас ЦНС зазначає, що в самій росії це заборонено. «Схоже, що в кремлі усвідомили недовговічність свого панування на ТОТ, адже наказ фактично дозволяє фірмам-прокладкам з орбіти „губернаторів” заробляти гроші на „ремонті”, поки є час», – ідеться у повідомленні. Докладніше:

<https://espreso.tv/rosiyani-dozvolili-restavratsiyu-kulturnikh-obektiv-na-tot-firmam-bez-litsenziy>

росіяни знищили останній український мурал у Маріуполі

«Загарбники зруйнували мурал проти насилля. Його намалював художник О. Корбан у 2020 році на стіні багатоповерхівки по проспекту Миру, 107. Це частина загального ансамблю площі Свободи. Як і мурал „Мілана”, який ро-

сіяни знищили перед цим», – йдеться у повідомленні Маріупольської міськради. Докладніше:

<https://espreso.tv/rosiyani-znishchili-ostanniy-ukrainskiy-mural-u-mariupoli>

«Це для України остання війна. Ми переможемо». Ірма Вітовська про російськомовних українців, «хайп на війні», театр і кіно. – Галина Терещук

Українська акторка, волонтерка, громадська діячка І. Вітовська в інтерв'ю розповідає про культуру у час війни, українську мову і небажання деяких російськомовних українців розмовляти українською, шалений успіх комедії на двох акторів «Як виростити чоловіка в домашніх умовах», про те, як вона відчуває свого глядача. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/kino-teatr-mova-viyna-kultura/32609631.html>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

«Киянам слід утікати від вбивчої радіації, а вагітним жінкам – від мобілізації». Огляд російської дезінформації за 18–24 вересня 2023 року. – Орест Сливенко

За цей час пропагандисти переконували, що росія нібито обстріляла в Києві склад боєприпасів зі збідненим ураном і тепер киянам треба «тікати» від радіації. А також пояснювали, як В. Зеленський буцімто узурпував усі українські медіа. Докладніше:

<https://detector.media/monitorynh-internetu/article/217458/2023-09-29-kyyanam-slid-utikaty-vid-vbyvchoi-radiatsii-a-vagitnym-zhinkam-vid-mobilizatsii-oglyad-rosiyskoi-dezinformatsii-za-1824-veresnya-2023-roku/>

Медіа

NGL.media: МКІП витратило понад 60 млн грн лише за чотири місяці на нове англomовне медіа The Gaze. – Валерія Буняк

Міністерство культури та інформаційної політики лише за чотири місяці витратило понад 60 млн гривень на нове англomовне медіа The Gaze, створене державним підприємством «Мультимедійна платформа іномовлення України». Водночас за цей час сайт відвідали близько 65 тис. людей, а більшість відео на однойменному ютуб-каналі збирають від кількох десятків до кількох сотень переглядів. Це з'ясували журналісти видання NGL.media. За їхніми даними, з державного бюджету на розробку і технічний супровід The Gaze витратили 11,6 млн грн. Решта бюджету пішла на контент. Також зазначається, що англomовна версія «Укрінформу», яка також фінансується з державного бюджету, за той же період збрала близько 8,8 млн візитів. Водночас приватний The Kyiv Independent отримав понад 18 млн візитів. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217523/2023-10-01-nglmedia-mkip-vytratilo-ponad-60-mln-grn-lyshe-za-chotyry-misyatsi-na-nove-anglomovne-media-the-gaze/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

У Кропивницькому перейменували 11 вулиць та провулків

У Кропивницькому в рамках декомунізації та дерусифікації ще 11 вулиць та провулків отримали нові назви. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3767742-u-kropivnickomu-perejmenuvali-11-vulic-ta-provulkiv.html>

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

Дмитро Мазуряк організовує тур для любителів фанку (і не тільки). Розповідаємо, що відомо про «Онлі фанк» та як долучитися. – Яна Ільків

Український музикант, сопілкар гурту Kazka Д. Мазуряк та його подруга Х. Чубрей організовують тур «Онлі фанк» для любителів українського фанку. Він пройде 6–9 жовтня у місті Вижниця (Чернівецька область). У програмі – перегляд тематичного кіно, екскурсії, похід на Косівський базар, спа-процедури тощо. До туру можуть доєднатися всі охочі. Мазуряк розповів, що ідея організувати захід з'явилася, коли він повернувся з Києва додому і відкрив для себе багато нових речей і місць. А оскільки зараз багато людей почали цікавитися українською музикою, зокрема естрадною історією, то він вирішив познайомити їх з творчістю цього краю. Крім того, це можливість трохи оживити Вижницький район, у якому відбувається не так багато культурних подій. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/music/only-fank/>

Єдиноріг на гербі, оригінальні креслення і два піаніно у вітальні. Як архітектори-реставратори відновлюють палац на Черкащині. – Олеся Богдан

Архітектори-реставратори взялися відновлювати палац Шувалових початку XX століття у Тальному, на Черкащині. Будівля пережила чимало – радянський період і технікум у стінах, госпіталь для льотчиків Люфтваффе за німецької окупації, занепад і сміття після робіт 2006–2009 років. Та зараз палац змінюється, бо щодня над цим працює команда небайдужих людей. Докладніше:

<https://shotam.info/yedynorih-na-herbi-oryhinalni-kreslennia-i-dva-pianino-u-vitalni-yak-arkhitektory-restavratory-vidnovliuiut-palats-na-cherkashchyni/>

На Рівненщині визначили найкращого літератора року

За результатами таємного голосування переміг М. Тимчак з книгою «Солоний шлях». В ОВА зазначають, що обласна літературна премія імені Світочів присвоюється за плідну творчу і культурно-просвітницьку діяльність щорічно. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3767785-na-rivnensini-viznacili-najkrasogo-literatora-roku.html>

Креативні індустрії

Україна завоювала Срібного Дельфіна в Каннах. – Мар'я Гриневич

Державне агентство розвитку туризму України отримало нагороду фестивалю Cannes Corporate Media & TV Awards – срібного Дельфіна за туристичну промо-кампанію України. 2021 року на замовлення ДАРТ агенція ODDEE agency створила серію рекламних роликів для масштабної туристичної кампанії,

спрямованої на залучення відвідувачів з усього світу до нашої країни. Кампанія мала розпочатися навесні 2022 року. Але все ще чекає свого здійснення. «Campaign waiting to happen» («Кампанія, що чекає на те, щоб відбутися»), представлена на розгляд журі Cannes Corporate Media & TV Awards, складається з трьох роликів. Докладніше:

<https://socportal.info/ua/news/ukraina-zavoevala-serebryanogo-delfina-v-kannakh/>

Благодійність. Меценатство

У Мистецькому арсеналі проведуть акцію, щоб зібрати €10 мільйонів для ЗСУ

У Мистецькому арсеналі 8 жовтня відбудеться подія за участі відомих українських виконавців і громадських діячів, що має на меті зібрати 10 млн грн на підтримку фонду «Повернись живим». Захід стане продовженням відеопроєкту «Хорообрі міста» від Ukraïner. Відвідувачів чекають концерт, фотовиставка та панельні дискусії, в яких порушуватимуться теми відновлення українських міст після деокупації. Зібрані під час акції кошти спрямують на забезпечення восьми інженерно-саперних груп Сил підтримки ЗСУ. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3767792-u-mistECKomu-arsenali-provedut-akciu-sob-zibrati-10-miljoniv-dla-zsu.html>

Українські художники запустили спільний збір на допомогу військовим, у межах якого розігрують 10 картин

Десять українських художників запустили спільний збір коштів на закупівлю багі-машин для евакуації поранених на Запорізькому напрямку. Їхня ціль – 1 млн грн, який учасники збирають як на спільній, так і на персональних банках. Також у межах ініціативи митці розіграють власні картини за донати. Зокрема, у зборі взяли участь І. Максимова, О. Бордусов (Аес Interesni Kazki), А. Роїк та ін. Докладніше:

<https://platfor.ma/ukrayinski-hudozhnyky-zapustyly-spilnyj-zbir-na-dopomogu-vijskovym-v-mezhah-yakogo-rozigruyut-10-kartyn/>

Фестивалі

У Житомирі проходить міжнародний фестиваль «Дні польської культури»

У Житомирі впродовж 29 вересня – 1 жовтня проходив XV Міжнародний фестиваль «Дні польської культури», присвячений 550-річчю від дня народження Миколи Коперника. У програмі: виставка «Від Торуня до зірок. Микола Коперник в іконографічних колекціях бібліотеки Коперника в Торуні» і концерт «Прелюдії Фридеріка Шопена та дитячі п'єси Віктора Косенка: несподівані паралелі»; вшанування пам'яті жертв політичних репресій та 85-ї річниці польської операції НКВС 1937–1938 років; концерт «Стежками Падеревського» та XXVIII Міжнародний фестиваль польської культури «Веселка Полісся»; свята меса в намірах за мир в Україні та творців українсько-польської культури. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3767759-u-zitomiri-prohodit-miznarodnij-festival-dni-polskoi-kulturi.html>

Театр

В Україні заснували Премію імені журналіста і театрального критика Олега Вергеліса. – Валерія Буняк

Діячі культури, журналісти, театрознавці та мистецькі оглядачі заснували Премію імені журналіста і театрального критика О. Вергеліса, який пішов з життя 30 вересня минулого року. Так друзі критика хочуть вшанувати його пам'ять та продовжити подвижницьку справу. Головними критеріями премії, яка передбачатиме грошову винагороду, будуть популяризація та підтримка театального мистецтва з акцентом на актуальність і оригінальність сценічної форми та талант. Лауреатів оголошуватимуть напередодні Всесвітнього дня театру, 26 березня. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217522/2023-10-01-v-ukraini-zasnuvaly-premyu-imeni-zhurnalista-i-teatralnogo-krytyka-olega-vergelisa/>

Український true crime, балет про дискримінацію і Кіт у чоботях. Театральні прем'єри жовтня. – Вікторія Кудряшова

«Прогресивні містянки шукають ідентичність у глибочині Полісся; театр абсурду під час війни в психдиспансері серед Балканських гір; комедія за кулісами про „суєтну кар'єру артиста”; костюми з геометрією міських будівель у хореографічній фантазії про толерантність й фінал фестивалю нової режисури „Митниця”». Про театральні прем'єри, які варто відвідати в жовтні. Докладніше:

<https://www.the-village.com.ua/village/culture/culture-guide/343969-ukrayinskiy-true-crime-balet-pro-diskriminatsiyu-i-kit-u-chobotyah-teatralni-prem-eri-zhovtnya>

Уляна Мороз: «Театри – не конкуренти, ми всі розвиваємо культуру». – Анаїд Агаджанова

Львівський театр ляльок – одна з небагатьох українських культурних інституцій, які динамічно працюють над власним форматом, експериментують з репертуаром, залучають нові аудиторії. На посаді директорки – художньої керівниці театру від 2017 року працює У. Мороз. Вона має три вищі освіти (режисерка, художниця текстилю, оформлювачка книжок), організовувала фестиваль середньовічної культури «Тустань», патріотичний фестиваль «Запків». 2020 року отримала від Львівської міськради відзнаку як найкращий менеджер у галузі культури. В інтерв'ю Мороз розповідає про напрям розвитку театру, про дорослий і дитячий репертуари, про активне впровадження цінностей у повсякденність, а також про те, що таке перемога. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2023/10/01/577192_ulyana_moroz_tetri_konkurenti.html

Лесь Курбас, який отримує «Оскара»: харківська режисерка поставить п'єсу Сергія Жадана. – Юлія Кузьменко

Засновниця і режисерка харківського театру «Арабески» С. Олешко поставить п'єсу про театр «Березіль». Олешко зараз працює в Польському театрі імені Арнольда Шифмана у Варшаві. Робота над виставою розпочалася у вересні 2022 року: Олешко підписала договір із поетом С. Жаданом та директором Польського театру Анджеєм Северином. Робоча назва – «Харків. Харків». Це мюзикл. Текст до спектаклю – римовану поезію – Жадан написав на замовлення режисерки. Докладніше:

<https://suspilne.media/583989-les-kurbas-akij-otrimue-oskara-harkivska-reziserka-postavit-pesu-sergia-zadana/>

Хореографічне мистецтво

«Київ Модерн-балет» за підтримки УКФ готує прем'єру балету «ДискриміНАЦІЯ»

Академічний театр «Київ Модерн-балет» за фінансової підтримки Українського культурного фонду 21 жовтня презентує новий проєкт – балет на одну дію «ДискриміНАЦІЯ» на музику Г. Генделя та В. Сильвестрова. Режисер-постановник – Р. Поклітару. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3768723-kiiv-modernbalet-zapidtrimki-ukf-gotue-premeru-baletu-diskriminacia.html>

Музика

У Львові вперше виконають твори переможців Другого конкурсу імені Скорика. – К.С.

У Львівській національній філармонії 1 жовтня відбувся концерт-нагородження лауреатів II Всеукраїнського композиторського конкурсу імені Мирослава Скорика. Лауреат III премії Н. Іванченко родом з міста Маріуполь у своєму творі «Картини війни» розповів про війну. Назви окремих частин твору, «Травма», «Безумство», «Смерть», передають її жахи. Лауреатка II премії Р. Сокачик втілила поезію Б.-І. Антонича в музиці для контрабаса та оркестру. Назва твору лауреата I премії конкурсу Ю. Пікуша, Concellastra, є грою слів, що по суті й означає: «концерт для віолончелі та оркестру». На концерті прозвучала й музика лауреатки II премії минулої ediції Конкурсу Н. Курінної, твір Emanatio. Усі твори презентовано у виконанні симфонічного оркестру Львівської національної філармонії під орудою відомого польського диригента Вінсента Козловського. Солювали А. Полуденний, О. Литвиненко та Н. Стець. Також пролунала «Урочиста увертюра» М. Скорика. Докладніше:

https://zaxid.net/u_lvovi_vpershe_vikonayut_tvori_peremozhitsiv_drugogo_konkursu_imeni_skorika_n1571705

У Києві та Кракові з нагоди 30-річчя партнерської співпраці стартував музичний перформанс

У Києві та Кракові з нагоди 30-річчя партнерської співпраці міст пройшов музичний перформанс «VEXATIONS: мантра для Києва». 30 піаністів про-

тягом 35 годин без зупинки виконували твір французького композитора Еріка Саті Vexations («Турботи»). Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3768007-u-kievi-ta-krakovi-z-nagodi-30ricca-partnerskoi-spivpraci-startuvav-muzicnij-performans.html>

«Як тебе не любити, Києве мій»: слухаємо релізи останнього тижня вересня. – Яна Ільків

Про нові треки українських виконавців. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/the-fourth-week-of-september/>

Нова українська музика: О.Torvald, Krutъ, Lucas Bird. – Макс Чухліб

Про нові пісні вітчизняних музикантів. Докладніше:

<https://slukh.media/new-music/new-ukrainian-music-68/>

Візуальні мистецтва

Фотовиставка «Київ – незламне серце Європи» експонується в Единбурзькому музеї

В Единбурзькому музеї відкрито виставку «Київ – незламне серце Європи», що ілюструє вплив війни на повсякденне життя людей в Україні. Вона складається з 32 зображень Києва й прилеглих міст, які зазнали руйнувань під час війни. До прибуття в Единбург вона експонувалася в Празі, Гіссені, Парижі, Мехіко, Берліні та багатьох інших містах. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/3767840-fotovistavka-kiiv-nezlamne-serce-evropi-eksponuetsa-v-edinburzkomu-muzei.html>

Українська художниця створила проєкт про важливість українського зерна. – К.С.

У музеї сучасного мистецтва міста Болонья (Італія) відбувся перформанс української художниці М. Прошковської під назвою «Farina». У центрі проєкту було беззупинне та витривале створення борошна з українського зерна, яке було пошкоджене прямим потраплянням російської ракети. Протягом п'яти годин художниця, не відпочиваючи, демонструвала глядачам процес роботи з ручним жорном. Метою цього перформансу було привернути увагу до цінності кожної зернини для України, а також до того, наскільки складним є процес виробництва та розподілу пшениці в умовах повномасштабної війни та регулярних атак росії. Мистецький захід було проведено завдяки співпраці між художницею та кураторами проєкту Лоренцо Бальбі та Джулією Пеццолі. Саме завдяки їм минулого року Прошковська з сином були запрошені до Болоньї на довготривалу резиденцію. Докладніше:

https://zaxid.net/ukrayinska_hudozhnitsya_stvorila_proekt_pro_vazhlivist_ukrayinskogo_zerna_n1571707

Кіномистецтво. Кінопрокат

Тріумф «Памфіра», нагорода для Іздрика та «Путлер капут»: хто отримав «Золоту дзигу» за 2023 рік. – Марія Кабацій

Організатори української національної кінопремії «Золота дзига» завершили оголошення лауреатів за 2023 рік. Цьогоріч вирішили не проводити церемонію вручення, натомість обрали незвичний формат – повідомляти про одногодвох переможців щодня у соцмережах. З огляду на те, що оголошували призерів і за 2022 рік, процес затягнувся майже на три тижні. Тріумфатором сьомої «Золотої дзиги» стала стрічка «Памфір». Вона принесла своєму режисеру Д. Сухолитку-Собчуку 11 статуеток: у номінаціях Найкращий фільм, Найкращий сценарій, Найкращий режисер та Відкриття року, Найкраща чоловіча роль та Найкраща жіноча роль другого плану, Найкраща операторська робота та робота художника-постановника, Найкращі грим, дизайн костюмів та спецефекти. Приз за головну жіночу роль отримала картина «Клондайк» М. Ер Горбач та акторка О. Черкашина. Найкращою чоловічою роллю другого плану цього року назвали дебют на великому екрані відомого прозаїка та поета, одного з творців «станіславського феномену» Ю. Іздрика у фільмі І. Цілик «Я і Фелікс». У документальних категоріях відзначили стрічку «Ми не згаснемо» А. Коваленко та чотирихвилинну короткометражку Д. Козацького (позивний «Орест») «Фортеця Маріуполь. Останній день на Азовсталі». Картина М. Наконечного «Бачення метелика» принесла своїм творцям дві нагороди: відзначили монтаж А. Горлової та звук, яким опікувався В. Явтушенко. У музичних номінаціях «Золоту дзигу» вручили М. Моїсєєву за музику до фільму «Крихка пам'ять», Найкращою піснею кіноакадеміки назвали «То таке життя» М. Круть. Вона звучить у стрічці О. Тараненка «Я працюю на цвинтарі». Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/09/29/256817/>

Документальний фільм Суспільного «Капелани. Віра на війні» здобув перемогу на телефестивалі «Серце Європи»

У категорії «Короткометражна документалістика» перше місце здобув проєкт команди Координаційного центру мовлення нацспільнот Суспільного «Капелани. Віра на війні». Про це 28 вересня у Варшаві оголосило журі III Міжнародного телефестивалю «Серце Європи». Ще одним переможцем у категорії «Цифровий контент» є проєкт «Хоробрі казки». Він посів друге місце. Докладніше:

<https://stv.detector.media/suspilna-korporatsiya/read/8011/2023-09-29-dokumentalnyy-film-suspilnogo-kapelany-vira-na-viyni-zdobuv-peremogu-na-telefestyvali-sertse-ievropy/>

Мультфільм «Мавка. Лісова пісня» здобув статуетку Muzvar Awards. – Валерія Буняк

Анімаційна стрічка «Мавка. Лісова пісня» отримала статуетку премії Muzvar-2023. Нагороду в категорії «Make some noise | Найрезонансніші події загальнонаціонального рівня (на території України)» мультфільму вручав начальник оркестру Почесної варті, художній керівник, підполковник Р. Велігорський. Незалежною премією, яку у 2021 році заснував музичний портал «Музвар», відзначають молодих та знаних представників української музичної індустрії. На-

городження Muzvar Awards відбувалося вже вдруге. Воно пройшло 26 вересня у Жовтневому палаці. Під час церемонії цього року також помертньо нагородили запорізьких вуличних музиканток С. Семейкіну та Х. Спіцину, які загинули внаслідок російського обстрілу Запоріжжя 9 серпня 2023 року. Гості заходу вшанувати пам'ять дівчат не традиційною хвилиною мовчання, а хвилиною оплесків. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217516/2023-10-01-multifilm-mavka-lisova-pisnya-zdobuv-statuetku-muzvar-awards/>

Кінофестиваль «Молодість»: оголосили цьогорічний повнометражний міжнародний конкурс. – Ропасва Жанна

Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість» проходить 21–29 жовтня. Головною локацією події стане кінотеатр «Жовтень». У рамках фестивалю покажуть понад 150 повнометражних та короткометражних фільмів. Докладніше про програму:

<https://bit.ua/2023/09/kinofestyval-molodist-ogolosyly-tsogorichnyj-povnometrazhnyj-mizhnarodnyj-konkurs/>

Фільм «Звідки куди» відібрали для участі в Міжнародному фестивалі документального кіно в Амстердамі

Документальний фільм «Звідки куди» від режисера Мачека Хамели, який має українського продюсера-виробника – компанію 435 ФІЛМС, потрапив до програми Best of Fests на Міжнародному фестивалі документального кіно в Амстердамі (IDFA). У стрічці зображують життя українських біженців, які шукають безпеки в умовах війни. Режисер Мачек Хамела їздив по Україні на польському евакуаційному автомобілі, рятував людей і слухав їхні історії. Його автомобіль став місцем, де люди можуть поділитися своїми переживаннями й сподіваннями. Він вивозив українців з-під обстрілів у Чернігівській, Харківській та Донецькій областях. За пів року волонтер-режисер евакуював 400 людей, частина з яких стали героями його стрічки. Докладніше:

<https://espreso.tv/film-zvidki-kudi-vidibrali-dlya-uchasti-v-mizhnarodnomu-festivali-dokumentalnogo-kino-v-amsterdami>

Дев'яносто хвилин військового просвітництва. – Андрій Кокотюха

Відгук на фільм «Вовк. Страху нема» – незалежну авторську стрічку, створену Т. Кулаковською та А. Мартиненко, широкий прокат якої стартував 28 вересня на великому екрані та приурочений уже до Покрови за новим церковним календарем. Докладніше:

<https://detector.media/kritika/article/217499/2023-09-30-devyanosto-khvylyn-viyskovogo-prosvitnytstva/>

У МВС презентували три короткометражні фільми про бійців «Гвардії наступу»

Міністерство внутрішніх справ напередодні Дня захисників та захисниць України презентувало три короткометражні фільми про штурмові бригади «Гвардії наступу», які беруть участь у боях на сході та півдні України. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3767724-u-mvs-prezentuvali-tri-korotkometrazni-filmi-pro-bijciv-gvardii-nastupu.html>

2 жовтня на каналі «2+2» – прем'єра документального фільму «Володарі неба» про українських військових льотчиків. – Марина Баранівська

2 жовтня на телеканалі «2+2» відбудеться прем'єра документального фільму «Володарі неба», який розкаже про роботу українських військових льотчиків, котрі захищають небо над країною. Автор і режисер фільму М. Хотіленко розпитав військових льотчиків про найважчі спецоперації, під час яких доводилося йти на ризик й катапультиватися з палаючого літака, та подвиги побратимів, які пожертвували своїм життям заради перемоги України. Докладніше:

<https://detector.media/production/article/217475/2023-09-29-2-zhovtnya-na-kanali-22-premiera-dokumentalnogo-filmu-volodari-neba-pro-ukrainskykh-viyskovykh-lotchykiv/>

Українсько-французька історична драма ШТТЛ вийде в прокат 26 жовтня

Творча група фільму «ШТТЛ» представила постер та оголосила дату прем'єри художнього фільму режисера Аді Волтер в українських кінотеатрах. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/shtml-vyide-v-prokat-26-zhovtnia/>

росія мстилася поліклініці «Калібром»: «Вавилон 13» зняли документальний фільм про Баштанку. – Антон Григоров

Повномасштабне вторгнення змінило місто на Миколаївщині, яке зуміло зупинити просування ворога. росія намагалася зруйнувати Баштанку, однак вона продовжує жити та розвиватися. Про це розповів український режисер і співзасновник кінооб'єднання «Вавилон 13» В. Тихий. За його словами, фільм допомагає задокументувати цю подію та емоції українців, які пережили перші місяці війни поблизу лінії фронту. Докладніше:

https://kino.24tv.ua/obstril-polikliniki-bashtantsi-vavilon-13-znyav-dokumentalniy_n2403069

Роздуми напередодні з'їзду Національної спілки кінематографістів. – Семен Случевський

Заслужений журналіст України, член Української кіноакадемії зазначає: «5 жовтня намічено провести IX (XIV) з'їзд Національної спілки кінематографістів України. Деякі колеги поспішили охрестити його революційним, порівнюючи з аналогічним з'їздом, проведеним у 1987 році, коли ще був Радянський Союз та вже йшла перебудова. Тоді лідером українських кінематографістів було обрано не „номенклатурного” ставленика ЦК КПУ, а демократичного та сумлінного професіонала – режисера й оператора М. Белікова. Завдяки йому та його команді однодумців – секретарям і членам правління – Спілка кінематографістів стала ініціатором і реалізатором багатьох важливих громадських справ. Саме кінодіячі запропонували створити першу неформальну громадську організацію в Україні „Меморіал” і стали співзасновниками „Руху” – визнаного лідера боротьби за незалежність України того часу. Буде майбутній з'їзд революційним чи

еволюційним – неважливо. Але те, що зміни в управлінні кінопроцесом (і виробництвом, і прокатом) потрібні – це очевидно. Так думаю не тільки я. У майбутні лідери НСКУ висувуються нові люди, представники і молодого, і середнього, і старшого покоління митців, які завдяки своєму досвіду, своєму авторитету та чесним іменам у професії здібні стати справжніми творцями необхідних змін у вітчизняному кіно. Для мене важливо те, що вони мають досвід і у кіновиробництві, і у кінопрокаті, і в проведенні та розвитку міжнародних кінофестивалей в Україні. Чому їх досвід роботи є таким цінним саме у розвитку вітчизняних фестивалів? Тому що такі події – це насамперед не милування зірками екрану на „червоній доріжці”, не тусовка для селебріті, а кіноринок як бізнес, як самостійний напрямок кіногалузі України...». Автор відзначає найважливіші больові точки сучасного українського кінематографа та пропозиції шляхів подолання таких проблем, які пропонують ці «нові люди» у своїй програмі розвитку Національної спілки кінематографістів України. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217517/2023-10-01-rozdumy-naparedodni-zizdu-natsionalnoi-spilky-kinematografistiv/>

«Якщо нічого терміново не міняти у кіноосвіті, та й взагалі у культурі – буде біда». Розмова з кінорежисером Сергієм Буковським. – Світлана Григоренко

14 вересня український кінорежисер С. Буковський отримав премію імені Василя Стуса. Урочиста церемонія відбулася у Києві в просторі PEN Ukraine. У своїй промові лауреат сказав: «Нині з’явилося нове покоління кінематографістів, які попри всі негаразди роблять свою справу професійно й талановито. Приємно усвідомлювати, що мої молоді колеги знімають не тільки справжнє кіно, а й доносять тим самим нашу культуру до світу. Але умови, в яких вони самовіддано працюють нині, можуть призвести до сумного фіналу. Молодь працюватиме не в Україні». В інтерв’ю Буковський розповідає, чому озвучив саме такий невтішний прогноз, які проблеми він вбачає в сучасній кіноосвіті в Україні та як саме, попри всі складнощі, продовжує навчати студентів у власній Майстерні документального кіно. Докладніше:

<https://detector.media/community/article/217515/2023-10-01-yakshcho-nichogo-terminovo-ne-minyaty-u-kinoosviti-ta-y-vzagali-u-kulturi-bude-bida-rozmova-z-kinorezhysyrom-sergiem-bukovskym/>

Аматорство

У Києві нагородили переможців конкурсу есе та малюнків «Я маю право на життя»

В Українському державному університеті імені М. П. Драгоманова відбулося урочисте нагородження переможців Всеукраїнського конкурсу есе та малюнків «Я маю право на життя», який проходив протягом травня-червня. За цей період до організаційного комітету надійшло близько 2000 робіт. Згідно з рішенням журі, до якого увійшли викладачі університету, представники Міністерства освіти і науки, Міністерства молоді та спорту, Міністерства культури та інформаційної політики та партнери, призерами стали 100 робіт. Зокрема, у но-

мінації «Есе» 21 учень отримав третє місце, а дев'ять учнів – друге. У номінації «Малюнки» 14 учасників здобули третє місце, а 11 – друге. Нагороди за найкращі есе отримали О. Вигівська з Житомирщини, Р. Олексієнко з Вінниччини, А. Пелешко із Запоріжжя та В. Хохлова з Дніпропетровщини. Перше місце у номінації «Малюнки» вибороли Л. Галушак з Хмельниччини, В. Дьоркін з Вінниці, О. Євпак з Житомирської області, А. Крулько з Ужгорода, П. Мовчан із Сумщини, В. Овдієнко з Чернігівщини та І. Спольська з Тернопільщини. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3767836-u-kievi-nagorodili-peremozci-konkursu-ese-ta-malunkiv-a-mau-pravo-na-zitta.html>

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

У Львові надрукували понад 600 книжок шрифтом Брайля

Львівський обласний осередок об'єднання «Українська спілка інвалідів – УСІ» завершує культурно-мистецький проєкт «Подолати минуле. Україна в подіях та особистостях», у межах якого шрифтом Брайля надрукували 640 примірників книжок. У межах проєкту створили також 3 аудіокнижки та адаптували для незрячих людей 3 повнометражні художні фільми шляхом створення до них аудіодискрипції. Зокрема, шрифтом Брайля надруковано: книжку українського історика Я. Грицака «Подолати минуле. Глобальна історія України» (кожен примірник цього видання містить 8 частин шрифтом Брайля); історико-біографічну працю О. Опанасенко «Любомир Гузар. Видатні українці. Люди, які творили історію» (кожен примірник містить 2 частини шрифтом Брайля); книжку Г. Тетельман і К. Шаповалової «Енциклопедія для допитливих. Зростаємо українцями» (наклад 60 примірників у двох частинах). Докладніше:

<https://chytomo.com/u-lvovi-nadrukuvaly-ponad-600-knyzhok-shryftom-brajlia/>

Просвітництво

На «1+1 Україна» стартує історичний блог Акіма Галімова «Реальна історія»

1 жовтня в ефірі телеканалу «1+1 Україна» стартував показ проєкту «Реальна історія» від продюсера, автора циклів «Таємниці великих українців» та «Україна. Повернення своєї історії» А. Галімова. Проєкт має на меті протидіяти російській пропаганді, яка спотворює реальну історію України, розвінчувати міфи та відкривати українцям справжні факти про наше минуле. В серії роликів розповідають, якою була найперша російсько-українська війна та звідки ж насправді з'явилася ідея «братніх народів». Глядачі дізнаються про неймовірну історію Кримського ханства, маловідомі факти про заснування Харкова тощо. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217493/2023-09-29-na-11-ukraina-startuie-istorychnyy-blog-akima-galimova-realna-istoriya/>

В Івано-Франківську готують театралізовані екскурсії «Шляхами підпілля ОУН»

В Івано-Франківську театр-студія «Жива історія» готує театралізовані екскурсії «Шляхами підпілля ОУН». Для шанувальників історії «оживуть» легендарні постаті визвольного руху. Екскурсії готують 10 акторів, які познайомлять туристів з 10 історичними локаціями міста. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3767732-v-ivanofrankivsku-gotuut-teatralizovani-ekskursii-slahami-pidpilla-oun.html>

Література. Книговидання

LvivBookForum: більше дискусій, розмов, зустрічей, менше торгівлі. Форум видавців шукає новий формат. – Галина Терещук

4–8 жовтня у Львові відбудеться 30-й книжковий форум LvivBookForum. Головна тема культурної події – «Перепис майбутнього». Заплановано понад 150 презентацій, дискусій, зустрічей з авторами, під час яких, кажуть організатори, мова йтиме про майбутнє України, життя після війни, про український культурний простір після російської експансії. У рамках форуму проходитиме книжковий ярмарок, але у невеликому обсязі і вперше лише на вулиці. Останні роки львівський книжковий форум намагається знайти новий формат. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/knyhy-viyna-chytach-forum/32615656.html>

На міжнародному книжковому ярмарку у Гетеборзі працює український стенд

Від 28 вересня до 1 жовтня у шведському місті Гетеборг українські видавці брали участь у щорічному міжнародному книжковому ярмарку Bokmässan Göteborg 2023. Посольство подякувало організаторам, які надали стенд українській книзі на безкоштовній основі. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3767616-na-miznarodnomu-knizkovomu-armarku-u-geteborzi-pracue-ukrainskij-stend.html>

Українці за 3 тижні розкупили весь наклад щоденника Володимира Вакуленка, якого вбили військові рф. – Юлія Кузьменко

Повністю розкупили примірники книги «Я перетворююсь... Щоденник окупації. Вибрані вірші» Володимира Вакуленка-К., якого російська армія вбила навесні 2022 року під час окупації Харківщини. Представниця видавництва наголосила, що 100% коштів від продажів першого накладу передадуть матері письменника, а такий інтерес до видання спонукав Vivat надрукувати ще один наклад, аби й надалі допомагати родині митця. Докладніше:

<https://suspilne.media/583931-ukrainci-za-3-tizni-rozkupili-ves-naklad-sodennika-volodimira-vakulenska-akogo-vbili-vijskovi-rf/>

Музейна справа

У Національному музеї історії України у Другій світовій війні відкрилася виставка «Сталеві титани Бахмута»

У День захисників і захисниць України у Національному музеї історії України у Другій світовій війні відкрито виставку «Сталеві титани Бахмута», повідомляє пресслужба Міністерства культури та інформаційної політики. У фокусі експозиції – персональні історії захисників міста-фортеці Бахмут. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217532/2023-10-02-u-natsionalnomu-muzei-istorii-ukrainy-u-drugiy-svitoviy-viyni-vidkrylasya-vystavka-stalevi-tytany-bakhmuta/>

Охорона культурної спадщини

У Києві почали реставрувати фрески бойчукістів 1920–30 років. – Юлія Кузьменко

У Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури (НАОМА), що в Києві, студенти розпочали реставрувати розписи з майстерні бойчукістів. Як розповіла К. Синиця, цьогорічна випускниця академії, щонайменше на трьох стінах є розписи школи бойчукістів. Частину їх розкрили на початку 2000-х. У вищі Синиці розповідали, що вперше розписи побачили після пожежі в 1970-х, але потім твори знову зафарбували. Мистецтвознавець, куратор сучасного мистецтва О. Соловійов, який у сімдесятих навчався в НАОМА (тоді – Київський державний художній інститут), підтверджує, що він у свої студентські роки бачив ці розписи до того, як їх повторно замалювали. Він каже, що ці зображення – тренувальні завдання майстерні, в якій викладали бойчукісти. Синиця поінформувала, що реставрацію (відкриття) здійснюють студенти 3–5 курсів, які навчаються на реставраторів живопису. Ця робота – частина їхньої навчальної практики. Роботи тільки почалися, зараз роблять зондажі. Докладніше:

<https://suspilne.media/583813-u-kievi-pocali-restavruvati-freski-bojcukistiv-1920-30-rokiv/>

У Києві досі не розпочали реставрацію костелу Святого Миколая, який палав 2 роки тому. – «РБК-Україна»

У 2021 році в Києві сталася пожежа в костелі Святого Миколая. Тоді вогонь охопив 80 м² площі будівлі, а найбільшою втратою став унікальний орган, виготовлений з металу і дорогих порід чорного та червоного дерев. Попередня вартість реставрації становила 75 мільйонів гривень, однак роботи не почалися й досі. Настоятель парафії Святого Миколая отець Павло Вишковський розповів, що будівельники провели певні протиаварійні роботи. Він додає, що на повноцінне відновлення храму можна було знайти ресурси, адже допомогти відреставрувати костел зголосилися віряни зі США, Швейцарії та Італії. Проблема полягає в тому, що римсько-католицька парафія не має права на самовільну відбудову, тому що ділить приміщення з Національним будинком органної музики. Отець Павло зазначає, що протягом 32 років його парафія зверталася до

Міністерства культури з проханням надати костелу власне приміщення. Докладніше:

https://risu.ua/u-kiyevi-dosi-ne-rozpochali-restavraciyu-kostelu-svyatogo-mikolaya-yakij-palav-2-roki-tomu_n142806

Бібліотечна справа. Читання

Рівненську обласну бібліотеку визнали найкращою в Україні

Результати всеукраїнського конкурсу «Бібліотека року» оголосила Українська бібліотечна асоціація. Так, почесне звання «Бібліотека року 2023» присвоєно Рівненській обласній бібліотеці за комплекс проєктів «Промоція читання». Також зазначається, що, окрім того, лауреатом конкурсу у номінації «Середні бібліотеки» стала обласна бібліотека для молоді за проєкти «Волонтерський хаб в бібліотеці» та «Молодіжний простір НОТА». А у номінації «Малі бібліотеки» кращою стала Гощанська центральна бібліотека для дітей за проєкт «БібліоХаб». Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3767800-rivnensku-oblasnu-biblioteku-viznali-najkrasou-v-ukraini.html>

Незламні бібліотеки і синергія перемоги: як святкують День бібліотек в умовах війни. – Олеся Бойко

30 вересня в Україні традиційно відзначають День бібліотек. Автор розповідає, як цей день бібліотеки відзначають цього року. Докладніше:

<https://chytomo.com/iak-ukrainski-bibliotekari-sviatkuiut-den-bibliotek-v-umovakh-vijny/>

У Києві відчинилася книгарня RID. – Олеся Бойко

На Хрещатику розпочала роботу книгарня RID. Окрім основного призначення як книгарні, її використовують також як подієвий простір. Засновник закладу – І. Дідковський, директор Мистецького арсеналу у 2007–2010 роках. «Наш книжковий напрямок – це українська історія, мистецтво, етнографія та мілітарна література про сучасні події», – розповіли у книгарні. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-kyievi-vidchynylasia-knyharnia-rid/>

У селах України працює лише дві книгарні – УІК. – Олеся Бойко

Переважну більшість книгарень в Україні зосереджено в обласних центрах та великих містах. Про це йдеться в переліку, укладеному Українським інститутом книги. Загалом у ньому станом на жовтень 2023 року налічується 422 книгарні. Серед книгарень у селі розташовано лише дві – книгарня «Є» у селі Сокольніки на Львівщині (населення 6 тис. осіб) та bookeria у Софіївській Борщагівці у передмісті Києва (населення 25 тис. жителів). Трійка областей за кількістю книгарень така: Київська – 118 книгарень; Львівська – 50; Дніпропетровська – 25. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-selakh-ukrainy-pratsiuie-lyshe-dvi-knyharni-uik/>

Діти вже не читають російською: історія бібліотекарки, яка рятувала книги в окупованому селі на Харківщині. – Сергій Горбатенко

Напис «Привет из рф», «зетки» на стінах і дверях, сміття по коліна, перемішане з книжками, пляшками з-під горілки, дитячими костюмами та фекаліями; вікна, закладені книжками; багаття просто на підлозі. Такий безлад лишили по собі російські військові у бібліотеці села Капитолівка біля Ізюма. Адже це приміщення вони обрали собі для дислокації. Попри небезпеку для життя, бібліотекарка Ю. Какуля-Данилюк за час окупації тричі ходила до російської «бази», аби евакуювати якомога більше книжок. Це село виживало під окупацією від 7 березня і майже до середини вересня 2022-го. Окупанти, за даними слідства і місцевих жителів, закатували вісьмох селян, зокрема, й письменника та поета В. Вакуленка, який часто навідував бібліотеку. У матеріалі «Радіо Донбас.Реалії» (проект «Радіо Свобода») йдеться про те, як сільська книгозбірня пережила окупацію та відновилася, а місцеві діти перестали читати російською. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/kapytolivka-okupatsija-rf-biblioteka/32616169.html>

Релігія

У Раді зібрали понад 180 підписів під зверненням до Стефанчука щодо заборони УПЦ МП. – Іванна Капустянська

Народні депутати зібрали вже 186 підписів під зверненням до голови Верховної Ради Р. Стефанчука із закликом про розгляд законопроектів щодо заборони діяльності в Україні Церков, керованих із російської федерації. Докладніше:

https://lb.ua/news/2023/10/01/577426_radi_zibrali_ponad_180_pidpisiv_pid.html

Зміни релігійних юрисдикцій

У Луцьку релігійна громада, настоятеля якої засудив архиєрей, вийшла з УПЦ МП

Громада Свято-Марії-Магдалинівського храму УПЦ МП Луцька провела 1 жовтня парафіяльні збори, на яких прийняла рішення змінити юрисдикцію та доєднатися до ПЦУ. Настоятелем громади є о. Олександр Колб, який нещодавно співслужив екзарху Вселенського патріарха в Україні, за що був засуджений в УПЦ МП. Перед голосуванням отець Олександр нагадав, що він разом з парафіянами терпеливо чекали на конкретні дії ієрархів УПЦ МП щодо повного відділення від РПЦ і ще раз оголосив людям свою позицію та бажання про відновлення євхаристійного спілкування з Вселенською патріархією та іншими помісними Церквами. «Я, засуджую рф, що напала на нашу Україну, засуджую того, хто благословляє і виправдовує цю війну і релігійно мотивує йти і воювати проти України, тобто лжепатріарха кіріла гундяєва. Обурююся тим, що керівництво Української православної церкви так і не зробило повного від'єднання від РПЦ МП», – наголосив о. Олександр Колб. Докладніше:

https://risu.ua/u-lucku-religijna-gromada-nastoyatelya-yakoyi-zasudiv-arhiyerej-vijshla-z-upc-mp_n142824

На Буковині ще одна релігійна громада перейшла до ПЦУ

Релігійна громада села Каплівка Дністровського району Чернівецької області перейшла із УПЦ МП до ПЦУ. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3768727-na-bukovini-se-odna-religijna-gromada-perejsla-do-pcu.html>

Культура національних меншин. Закордонні українці

Світова федерація українських жіночих організацій проведе XII Конгрес і відзначить 75-літній ювілей

Світова федерація українських жіночих організацій (СФУЖО) оголосила про проведення XII Конгресу та урочисте відзначення 75-річчя організації, які відбуватимуться упродовж 14–17 жовтня в Українському народному домі у польському Перемишлі. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3768689-svitova-federacia-ukrainskih-zinocih-organizacij-provede-hii-kongres-i-vidznacit-75litnij-uvilej.html>

Міжнародне співробітництво

У Мелітополя з'явилося місто-побратим у Фінляндії

У Мелітополя Запорізької області з'явилося місто-побратим у Фінляндії – Сейняйокі. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3768573-u-melitopola-zavilos-mistopobratim-u-finlandii.html>

Підтримка України у світі

Польський митець представив інсталяцію, якою розповідає про війну в Україні

Польський митець Александр Яніцький (Alek Janicki) представив у Свіржі інсталяцію-перформанс, яка входить до проєкту «TRANS/IT/US» у межах Вроцлавського бієнале 2023 та розповідає світові через мистецькі сенси про війну в Україні. «Ми з друзями з Польщі, України, Італії та Японії започаткували акцію „TRANS/IT/US” в травні 2023 року. Розпочалася вона онлайн-представленням перфомансу у Свіржі в рамках Міжнародної Вроцлавської бієнале медіамистецтва, яка є провідною мистецькою подією в Європі та включає виставки в Кракові та Венеції. Ця акція свідчить про співпрацю та солідарність, розповідає про драматизм війни в Україні, стираючи кордони», – зазначив Яніцький. За словами митця, «TRANS/IT/US» – це багатовимірна діяльність: на тлі мистецьких заходів також відбувається співпраця між польськими громадянами та спільнотою біженців з України, таким чином йде документація роботи у галузі архітектури, мистецтва, освіти, а головне – це спроба передати, що відбувається у Польщі та Україні з початком повномасштабної війни. Представлення проєкту у Свірзькому замку відбулося в межах V Міжнародного фестивалю архітектури та мистецтва «ВЕЖА» та включає три складових. Першою та основ-

ною стала інсталяція-перформанс «Black Satori» («Чорне дзеркало»): посеред залу митець розмістив у формі великого кола друзки битих дзеркал, в яких відображалось слово «ДІМ», написане різними мовами на стелі. Кожен охочий міг стати учасником мистецького дійства, пройшовшись по битих дзеркалах. Другою частиною проєкту стали невеличкі негативи з зображенням різноманітних життєвих ситуацій, які розмістили по коридорах та кімнатах замку. Третя інсталяція – це виставка світлин, які зроблені в різних містах України та Польщі, в різні періоди, – вони не впорядковані по хронології чи за географічними ознаками, а наче спогади людини, які виникають випадково. А також колекція невідправлених листівок формату А5 з маркою, що є колекцією нотаток, які документують акцію «TRANS/IT/US». Кожен з відвідувачів міг обрати собі листівку до вподоби. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3768371-polskij-mitec-predstaviv-instalaciu-akou-rozpovidae-pro-vijnu-v-ukraini.html>

«Перші дні»: у Фінляндії покажуть мінісеріал про життя українців на початку повномасштабного вторгнення рф. – Yle

У Фінляндії від 29 жовтня у прайм-тайм показують 6-епізодний серіал про життя киян на початку повномасштабного вторгнення рф «Перші дні» українською мовою з фінськими субтитрами. «Одне із завдань Yle (національна телерадіомовна компанія Фінляндії) – відображати сучасність не тільки за допомогою новин і документальних фільмів, а й за допомогою драматичних творів. Драма пропонує інший погляд на будні в розпал війни», – зазначив керівник відділу креативного контенту Yle Вілле Вілен. Серіал знімали у співпраці з національними мовниками Швеції (SVT), Норвегії (NRK) та Фінляндії (YLE). Його відзняли навесні 2023 року. Кожен епізод – художній мініфільм, заснований на реальних подіях, герої якого мають реальних прототипів. Докладніше:

<https://espreso.tv/pershi-dni-u-finlyandii-pokazhut-miniseriial-pro-zhittya-ukraintsiv-na-pochatku-povnomasshtabnogo-vtorgnennya-rf>

«„Азов” розстрілює цивільних на вулицях»: росіяни спотворили озвучку американського серіалу

російська студія дубляжу Rudub спотворила переклад американського серіалу «Ранкове шоу», в якому звинуватила полк «Азов» у розстрілі цивільних у Маріуполі. Про це повідомляє телепродюсер О. Родянський. У 4 серії 3 сезону серіалу від Apple TV+ згадується війна в Україні, обстріл лікарні та злочини рф у Маріуполі, де репортер говорить: «росіяни не просто бомблять місто, вони розстрілюють цивільних на вулицях». Але замість цього росіяни в піратській озвучці спотворили слова репортера: «Тут не лише бомблять місто. „Азов” розстрілює цивільних на вулицях». На відміну від інших платформ, Apple TV+ після початку повномасштабного вторгнення продовжила працювати в рф і випустила усі свої прем'єри, окрім третього сезону серіалу, який недоступний для російських передплатників Apple TV+, повідомив Родянський. Причиною, чому

цей сезон «Ранкового шоу» не вийшов у рф, є постійне згадування війни в Україні. Але без легальної версії піратська копія використовується рф для антиукраїнської пропаганди, пише Родянський. Докладніше:

<https://espresso.tv/azov-rozstrilyue-tsivilnikh-na-vulitsyakh-rosiyani-spotvorili-ozvuchku-amerikanskogo-serialu>

ЦНС: росіяни планують відкрити масштабну пропагандистську виставку, яка «легалізуватиме» окупацію. – Валерія Буняк

У москві в листопаді 2023 року планують відкрити виставку-форум під назвою «росія», яка триватиме до 12 квітня 2024 року. За даними Центру національного спротиву, захід буде спрямовано на «легалізацію» окупації. «Експозиція» знаходитиметься на території ВДНГ, однак її англomовну версію також можна буде відвідати онлайн. На виставці росіяни готують специфічні інтерактиви, як-от «вгадай місто за фотографією», де будуть демонструвати світлини українських міст. Серед інших пропагандистських розваг росіяни пропонуватимуть так званий «міст часу», який нібито доводитиме, що окуповані українські території належать рф. Наразі на виставку вже готуються відрядити представників окупаційних адміністрацій. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217511/2023-09-30-tsns-rosiyany-planuyut-vidkryty-masshtabnu-propagandystsku-vystavku-yaka-legalizuvaty-me-okupatsiyu/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm